

Ktorý zákerák vyznávajúcí “Atlanticko-Bruselské hodnoty” poradil naivnému premiérovi schválne tak, aby oslabil a rozbil vzťahy vo V4? Chmelár: Matovič podnikol niečo, čo v žiadnom prípade nemôže viesť k Slovensko-Maďarskému zmiereniu. Palko: Miesto štátnickosti vidíme konflikt

- CZ24 News | 6. června 2020

SLOVENSKO: Politológ Eduard Chmelár vo štvrtok večer okomentoval vyhlásenie premiéra Igora Matoviča (OĽaNO), ktorým sa dôrazne dištancoval od požiadaviek SMK na územnú autonómiu, označil to za zneužitie podanej ruky a predstaviteľom tejto strany tvrdo odkázal, že to bude mať následky a že sa s ním takýmto štýlom nikto baviť nebude. Rázne stanovisko predsedu vlády má ale podľa Chmelára jeden háčik. „Za zneužitím témy Trianonu totiž nestojí len SMK, ale aj samotný Igor Matovič,“ píše analytik.

Chmelár si myslí, že každý zodpovedný človek, ktorý chce otvárať tému slovensko-maďarských vzťahov, by mal po tomto poli našlapovať veľmi opatrne. „Ešte stále si dosť vysoko nevážime vôbec nie samozrejmy stav, že Slovensko a Maďarsko si užívajú v poslednom desaťročí vynikajúce, bezprecedentne najlepšie vzťahy vo svojich dejinách. Práve preto treba odsúdiť každého dobrodruha, kto by chcel vrátiť vzájomnú komunikáciu na úroveň spreď tridsiatich rokov.“

„Nacionalistický charakter SMK je dlhodobo známy. Aj preto sa liberálnejšia časť, ktorej záleží na zlepšovaní rovnoprávných vzťahov Slovákov a Maďarov, od tejto strany pred rokmi odčlenila a založila Most-Híd. Maďarský premiér Viktor Orbán sa s tým nikdy nezmieril, otvorene podporuje SMK, snaží sa dostať Most-Híd do izolácie a výsledkom provokácií je, že som na vlastné oči videl, keď starostovia za SMK pokrikovali po starostoch za Most-Híd, že nie sú „praví Maďari“.“

Eduard Chmelár vysvetľuje, že do tohto napätia, ktoré väčšina Slovákov nevníma, priliat olej do ohňa Igor Matovič. „Podobne ako Orbán si vybral za svojho spojenca SMK. Nie však z národnostných alebo morálnych dôvodov, ale vyslovene ako mocenský kalkul. Preto pozval na „priateľské stretnutie“ na Bratislavský hrad výlučne ľudí z okruhu SMK. Podľa informácií z tohto prostredia mal Strane maďarskej komunity sľúbiť minimálne zmenu preambuly ústavy a miesta v štátnej správe.“

„Hoci to iniciátor tohto stretnutia József Berényi oficiálne poprel, faktom je, že Igor Matovič sa so stretnutím pochválil už v utorok večer na sociálnej sieti a dva dni mlčal. Podľa regionálnej predstaviteľky SMK z Trnavského kraja Ildikó Agócs, ktorú osobne poznám ako veľmi milú pani a nemám dôvod jej neveriť – podujatie sa ukázalo ako „veľmi príjemné a konštruktívne stretnutie, z ktorého bolo cítiť úprimný záujem o naše veci, tak zo strany pána premiéra, ako aj prítomných ministrov“. SMK zverejnila text Memoranda maďarskej komunity ešte pred samotným stretnutím, na ktorom ho premiérovi odovzdala, takže Igor Matovič sa sotva môže tváriť prekvapene. Tým skôr, že SMK sa netajila požiadavkami na autonómiu už pred voľbami. Čo sa teda stalo? Matoviča zrejme zaskočila ostrá kritika, nielen zo strany slovenských politických subjektov, ale aj zo strany nového predsedu strany Most-Híd. Povedané slovami klasika, premiér to myslel dobre, ale dopadlo to ako

vždy.

Dodal, že v článku pre český časopis Argument vysvetlil, za akých okolností si vie predstaviť zmenu preambuly Ústavy SR. „Táto otázka si vyžaduje nielen veľa dobrej vôle a empatie, ale predovšetkým striktné odborný prístup. Ibaže Igor Matovič podnikol niečo, čo v žiadnom prípade nemôže viesť k slovensko-maďarskému zmiereniu: vybral si jednu stranu, ktorú použil nie na zlepšenie vzťahov medzi našimi národmi, ale na svoje mocenské ciele. A to je nielen odporné, ale najmä nebezpečné.“

„Teraz budem osobný. Žijem takmer štvrtstoročie v Galante, ktorá je prototypom až komplikovane národnostne zmiešaného mesta. Žijú tu historicky Slováci, Maďari, Židia, Rómovia a v tomto storočí k nim pribudli aj Kórejčania Rumuni a Srbi. Zažili spolu všeličo, najmä kruté desaťročie 1938 – 1947, keď odtiaľto postupne vyhánali najprv Slovákov, potom Židov, potom Rómov a napokon Maďarov. A trvalo veľmi dlho, kým sa spolu naučili žiť bez pocitu vzájomných krívd. Dnes som tu doma a mám tu troch najlepších priateľov. Peter je Slovák, Zsolt Maďar a Laco polovičný Slovák a polovičný Maďar (no a aby toho nebolo málo, ja som po starých rodičoch potomok slovenských presídlencov z Dolnej zeme, ktorí sú tu považovaní za osobitnú národnosť). Nikdy, naozaj nikdy sme nemali potrebu riešiť národnostné vzťahy.“

„Nikdy mi nevadilo, keď sa ma predavačka spýtala „Tessék?“, pretože som odpovedal po slovensky a ona mi ochotne vyhovelá. Mojim maďarským kamarátom, zasa ani nenapadlo, že by ma nechali sedieť v kúte, keď sa rozprávajú po maďarsky a ochotne mi všetko prekladali. Žijeme si tu svorne a v pohode. Preto ma naozaj nezaujíma, čo natárajú nejakí poslanci Podmanický, Blanár alebo Mazurek, ktorí videli živého Maďara iba ak na lyžiach na Orave. A nech mi z tých zakomplexovaných nacionalistov niekto príde povedať do očí, že keď mám Maďarov rád, že nie som dosť dobrý vlastenec – ak sem samozrejme trafi lepšie ako na Kriváň a ak to dokáže napísať podľa pravidiel slovenského pravopisu“.

Chmelár preto opakuje, že ľudia naozaj nepotrebujú rozdúchávať národnostné vášne. „My potrebujeme riešiť konkrétne problémy regiónu: rastúcu nezamestnanosť, sucho, nedostatok miest v materských školách atď. Prosím, nedovoľte, aby nám tu nejakí zakomplexovaní nacionalisti ničili vzťahy. A je úplne jedno, či sú maďarskí alebo slovenskí. Igor Matovič pichol do osieho hniezda. Neobviňujem ho z toho, že chcel narušiť národnostný zmier. On je iba desivo nezodpovedný. A strieľa skôr ako premýšľa. Preto zakončím jeho oblúbeným heslom: nepokazme si to. Veď tu žijeme všetci spolu, jeme spoločný chlieb a chceme sa tu všetci cítiť dobre, nie štekať po sebe a robiť si zle. Je to také ťažké?“

Taraba: Ak niekto niekomu oplúľ ruku, tak Matovič Slovákom

Tomáš Taraba

Nezaradený poslanec Národnej rady Tomáša Tarabu (KDŽP) k tomu, že premiér Igor Matovič vyhlásil, že SMK mu „oplula ruku“ dodal: „Ak sa predseda vlády tajne stretáva za zatvorenými dverami s predstaviteľmi iredenty a to na výročie Trianonu, ktorí odkedy sú v politike nerobia nič iné len blúznia o autonómii, dokonca na vlastný Facebook napíše aké mal úžasné stretnutie a potom začne prenikať, že im ponúkal obsadenie funkcií na juhu Slovenska a oni mu dali memorandum o autonómii, tak v skutočnosti podľa Tarabu ak niekto niekomu oplul ruku, tak je to Matovič Slovákom.

Kéry: Maďari na Slovensku nie sú menejcenní

Ďalší opozičný poslanec Marián Kéry zo Smeru-SD, ktorý je podpredsedom národnostne zmiešaného Nitrianskeho samosprávneho kraja, v reakcii na statusy Igora Matoviča napísal, že absolútne odmietam, že by občania Slovenskej republiky, ktorí sú príslušníkmi maďarskej národnosti boli menejcenní.

Na snímke poslanec NR SR Marián Kéry (Smer-SD)

„Dokonca oni sa tak necítia. Preto nerozumiem konaniu premiéra Matoviča prečo chce nepremyslenými krokmi o akejsi autonómii a vytvorením Maďarského okolia vyvolať spory, ktoré sme tu už roky nemali. Slovensko-maďarské vzťahy sú najmä zásluhou Roberta Fica a Petra Pellegriniho na jednej strane a Viktora Órbana na strane druhej na kvalitatívne najvyššej úrovni v histórii existencie našich štátov.

A to nás všetkých normálne zmýšľajúcich veľmi teší.“

„Prosím nepokazme si to a nenechajme sa vtiahnuť do týchto pochybných hier. Navyše v predvečer stého výročia podpisu Trianonskej mierovej zmluvy, ktorá určila hranice ČSR voči Maďarsku. Akékoľvek spochybňovanie tejto zmluvy podpísanej v zámku Veľký Trianon vo Versailles pod dohľadom vtedajších víťazných mocností by znamenalo spochybnenie našich dnešných hraníc.“

Kéry doplnil, že oceňuje reakciu bývalého ministra v súčasnosti predsedu Mostu-Híd Szolymosa, ktorý odmietol tvrdenia o menejcennosti.

„Nevylučujem, že to môže byť aj zámer Igora Matoviča, aby odpútal pozornosť od toho, že nezvláda riadenie Slovenskej republiky.

Ale to je veľmi nebezpečné. Igor Matovič potvrdzuje starú pravdu o tom, že zápalky deťom do rúk nepatria...”

Palko: Matovič svoju akciu, ktorá chcela byť štátnickým gestom, nezvládol

Niekoľko poznámok k stretnutiu Igora Matoviča s predstaviteľmi slovenských Maďarov uviedol aj Vladimír Palko. Ako prvé poznamenal, že Trianon ostáva pre Maďarov, či našich alebo občanov Maďarska, bolestným problémom. Tá bolesť má podľa jeho názoru ale, našťastie, klesajúcu intenzitu.

Na snímke Vladimír Palko

„100. výročie malo v sebe potenciál spôsobiť ďaleko väčšie problémy, než tie, ku ktorým naozaj prišlo. Neprijemnejšia bola situácia začiatkom 90. rokov, po páde komunizmu, kedy získaná sloboda umožnila hovoriť o všetkom a zo strany politikov, zastupujúcich slovenských Maďarov sa začali objavovať podobne neprijateľné požiadavky, ako sú tie dnešné v podaní SMK. Vtedy však mobilizovali maďarských voličov oveľa viac ako dnes. Neprijemný bol aj návrh 'krajanského' zákona prvej Orbánovej vlády v roku 2002, ktorý obsahoval ekonomické nástroje, ktorými by si maďarská vláda pripútavala k sebe slovenských Maďarov,“ pripomenul a pokračoval:

„Proti tomu návrhu sme vtedy v KDH pripravili 'kontrazákon', ktorý by účinky toho maďarského eliminoval. Dnes už problém nie je tak vypuklý. Jeho intenzita klesá aj s demografickým vývojom. Slovenskí Maďari jednoducho majú menej detí ako Slováci. Rovnako platí, že aj obyvateľstvo na slovenskom juhu sa prirodzenou migráciou premiešava a už vôbec nemožno hovoriť o nejakom jednoliatom 'maďarskom okolí' .“

K tlmeniu „výbušnosti“ 100. výročia podľa Palka prispela paradoxne aj terajšia politika Viktora Orbána, ktorý si pre problémy s EÚ nevyrába konflikt s USA a najmä nie s Vyšehrádskou skupinou štátov, lebo ju potrebuje, ako ju potrebuje i Slovensko.

Palko ďalej v svojom príspevku zhodnotil, že tzv. „národnárska“ politika na Slovensku za uplynulých tridsať rokov, s výnimkou posledných štyroch rokov, nebola dobrá. Ako poukázal exminister, na jednej strane bola rétorika národnárov schopná udržiavať radikálnejších politikov zastupujúcich slovenských Maďarov na uzde, na strane druhej odpor voči akémukoľvek používaniu jazykov menšín v úradnom styku bol omylom.

„Jazykový zákon z jesene 1990 funguje. Protesty ‘národnárov’ proti účasti Bugárovej SMK vo vláde boli hlúpe. Slovenským záujmom je pokoj, integrácia slovenských Maďarov aj do politického života na Slovensku, nie zaháňanie Maďarov do kúta, v ktorom by sa mohli radikalizovať. Bez vládnej účasti SMK v rokoch 1998-2006 by sme sa nestali členom EÚ. Výnimkou z tejto politiky bola spolupráca Dankovej SNS s Mostom-Híd v poslednej vláde Smeru. Bohužiaľ, voliči SNS sa s ňou nestotožnili.“

Premiér Igor Matovič svoju akciu, ktorá chcela byť štátnickým gestom, podľa Palka nezvládol. Za prvú jeho chybu v tomto prípade považuje to, že nepredvídal predloženie neprijateľných požiadaviek zo strany SMK.

„Mohol napríklad urobiť stretnutie bez politikov, teda len s predstaviteľmi kultúry, podnikania, atď. Ak už chcel tam mať aj politikov, tak s SMK mal pozvať aj Most-Híd, ktorý je v slovensko-maďarských treniciach jednoznačne na strane záujmov SR. Ich prítomnosť by radikalizmus SMK oslabovala. To bola druhá chyba. A keď si uvedomil, čo SMK urobila, mal ich požiadavky odmietnuť jednoznačne, ale pokojnejším spôsobom,“ myslí si Palko.

Za ďalšiu chybu by sa dali označiť premiérové reči o „oplutej ruke“, ktorými Matovič podľa Palka iba podčiarkol nimi odhalenú skutočnosť, že opozičný radikál, ktorý sa stal premiérov, svoj pokus o štátnické gesto pokazil tak, že miesto štátnickosti vidíme konflikt.

Jaroslav Zajac